

CLAU

LOCUCIONS I FRASES FETES

1. (11/96 A)

Fer cap = Comparéixer, acudir
Amb un no res = Ràpidament
Fes feredat = Causar por, horror
De passada = Per damunt
Fil per randa = Detalladament
Si més no = Almenys
Fer com aquell = Dissimular

2. (11/96 B)

Fer anar dret = Obligar a comportar-se bé
Tot d'una = Soltadament
Fer bondat = Creure, obeir
Castigar la butxaca = Perjudicar-se econòmicament
Fer cap = Comparéixer
Si més no = Almenys
No badar boca = No dir res

3. (11/97 A)

Per tot arreu = Per totes bandes
Fil per randa = Detalladament
Xano-xano = Lentament
De retop = De retruc
Pel cap alt = Com a màxim

4. (11/97 B)

A la bestreta = Anticipadament
Si altra cosa no = Almenys
Pel cap baix = Com a mínim
Si fa no fa = Aproximadament
De gaidó = Obliquament

5. (06/98 A)

A la babalà = Precipitadament
De valent = Intensament
Al capdavall = En conclusió
De colp i volta = Inesperadament
Pel cap baix = Com a mínim

6. (06/98 B)

De gom a gom = Completament ple
En dejú = Sense haver menjat res
A tort i a dret = Tenint raó o sense tindre-la
De gaidó = De manera obliqua
Si fa no fa = Aproximadament

7. (11/98 A)

A tot estirar = Com a màxim
Fet i passat = Idèntic
De debò = De veritat
A la bestreta = Per endavant
De retop = Havent topat

8. (11/98 B)

En conill = Sense roba
Fil per randa = Detalladament
De bat a bat = Completament obert
A la valenta = Apassionadament
De colp i volta = D'improvís

9. (06/99 A)

A hora horada = En l'últim moment
A grapats = En abundància
De fit a fit = Fixament
Fil per randa = D'una manera detallada
De gom a gom = Completament ple



10. (06/99 B)

De bat a bat = Completament obert
A hores d'ara = En estos moments
A muntó = En abundància
De colp i volta = Brusquement, sense pensar-s'ho
De tos = D'esquena

11. (11/99 A)

Ara com ara = Mentre no canvien les coses
Fer denteta = Fer enveja
Tindre corretja = Tindre paciència
De gom a gom = Completament ple
Tindre barra = Tindre atreviment

12. (11/99 B)

Tindre bona barra = Ser molt menjador
Fer xixines = Destrossar
No fer un brot = No fer gens de faena
Fer feredat = Horriritzar
A espentes i redolons = Amb moltes dificultats

13. (06/00 A)

Anar fent = Subsistir sense massa progressos
Perdre l'oremus = Embogir
Fer-se seu = Guanyar-se la bona voluntat d'algú
A tort i a dret = Sense reflexió
A boqueta de nit (o a poqueta nit) = Quan comença a fosquejar

14. (06/00 B)

Ficar el rem = Enganyar-se
Fer aigües = Amençar ruïna
Estar fet una coca = Estar molt malalt o esgotat
Fer creu i ratlla = Oblidar o perdonar alguna cosa
A cau d'orella = Parlar en veu molt baixa



15. (11/00 A)

Ficar cullerada = Intervindre sense ser demanat
Estar al cas = Atendre
Lligar-se bé les espardenyets = Agarrar coratge
No poder pair = Tindre entravessat
Ser una aranya = Traure benefici de tot

16. (11/00 B)

Pujar a cavall = Dominar
Tirar de veta = Gastar
Ser al cap del carrer = Concloure una discussió
Prendre-s'ho a la valenta = Prendre-s'ho amb valor
Tindre bona barra = Menjar molt

17. (06/01 A)

Xano-xano = Lentament
A hores d'ara = Actualment
A la vora de = Prop de
Clar i net = Sense subterfugis
Muts i la gàbia = A callar

18. (06/01 B)

A mans juntes = Pregant molt
De per riure = No de debò
A la valenta = Bravament
Ser un cap de suro = Neci
Tindre nas = Ser perspicaç

19. (11/01 A)

En acabant = Després
A rossegons = Reptant
Bona cosa de = Quantitat considerable
A estall = A preu fet
A totes passades = Siga com siga

20. (11/01 B)

De mà de mestre = Molt ben fet
A la dula = Sense control de ningú
A tort = Sense raó, injustament
Fer costat = Ajudar
Tindre la mà foradada = Ser malgastador

21. (01/02)

Fil per randa = Detalladament
Fer xixines = Destrossar
No fer-ne un brot = No fer gens de faena
Fer feredat = Horroritzar
A espentes i redolons = Amb moltes dificultats

22. (03/02)

Ballar l'aigua (a algú) = Afalagar
Tirar el lleu = Fer un gran esforç
No tindre un clau = No tindre diners
Fer el pes = Convèncer
Fer costat = Ajudar algú

23. (06/02 A)

No deixar florir (alguna cosa) = Gastar-la prompte
Fer el borinot = Remugar en veu baixa
Anar com un Adam = Mal vestit
Faltar un bull (a algú) = Tenir poc de trellat
Omplir el pap = Menjar

24. (06/02 B)

Tocar de peus a terra = Ser realista
Fer eixir els cabells blancs = Fer passar penes
Tindre mà esquerra = Saber fer les coses amb diplomàcia
Fer el manta = Gandulejar
Escurar la butxaca = Llevar-li els diners a algú

25. (11/02 A)

Un ramat de = gran quantitat
Fer la visita del metge = estar poc de temps
No saber avindre's = estranyar-se'n molt
Fer i desfer = dirigir
Clar i ras = sense embuts

26. (11/02 B)

Jugar-s'hi el coll = assegurar plenament alguna cosa
Jugar-se la camisa = arriscar-ho tot
Buscar les cosquerelles = provocar
No fer ni fred ni calor (una cosa a algú) = ser-li indiferent
Fet i pastat = exacte, idèntic

27. (06/03 A)

Vindre a tall = Ser oportú
Voler fondre's = Avergonyir-se
Posar-se tou = Estar moll
Tornar la pilota a joc = Puntualitzar
Vore's verd (algú) = Trobar-se en dificultats

28. (06/03 B)

A mansalva = En gran quantitat
De tard en tard = A grans intervals
En carn i ossos = En persona
En un tancar i obrir d'ulls = Instantàniament
Fora de combat = Vençut

29. (11/03 A)

Deixar pelat = sense diners
Tocar ferro = previndre's contra la mala sort
Fer salat = ser graciós
Tocat i posat = primmirat
Ni fa ni fum = no tindre cap importància

30. (11/03 B)

De via estreta = de poca importància
Ser un clau = ser puntual
Ser com la cera = ser dòcil
Afluixar cordons = gastar diners
Anar calent = Resultar apallissat

31. (06/04 A)

No saber el que es pesca = Ignorar
Fer plat (d'una cosa) = Donar una gran importància a un tema
Tindre bona garra = Ser caminador
Tirar el dau = Decidir-se
Pujar al cap = Marejar

32. (06/04 A)

Ser (algú) un colador = Beure en excés
Ser un cap gros = Ser un sabut
Acabar en punta = Acabar malament
Afluixar la llengua = Parlar indegudament
Estar de pega = No tindre sort

33.

més que més = sobretot
a la bestreta = per endavant
d'esme = maquinament
d'antuvi = abans de tota altra cosa
pertot arreu = per totes bandes
pel cap alt = com a màxim
a l'aguait = vigilant d'amagat
a rossegons = arrossegant-se
de valent = fermament
de gom a gom = pleníssim
a terminis = a crèdit
a les palpentres = palpant en la foscor



34.

- | | |
|----------------------|----------------------|
| 0. de colp i volta | f. a la impensada |
| 0. a cau d'orella | j. a sotaveu |
| 0. de franc | e. debades |
| 0. de biaix | b. de gairell |
| 0. a gratcient | h. a posta |
| 0. si més no | c. si altra cosa no |
| 0. d'amagat | d. de sotamà |
| 0. de cor | i. com un parenostre |
| 0. comptat i debatut | g. fet i fet |
| 0. a dreta llei | a. a bon dret |

35.

- | | |
|---------------------|--|
| 0. a manta | { d. a balquena
f. a doll
j. a dojo |
| 0. de grat | { b. de bona gana
i. a mans besades |
| 0. al cap i a la fi | { g. al capdavall
e. a fi de comptes |
| 0. a contracor | { h. a desgrat
c. a repèl
a. a contrapèl |

36.

- | | |
|-------------------------|--------------------------|
| 0. a ulls clucs | j. a pies juntillas |
| 0. a les palpentos | c. a tientas |
| 0. a rebolcons | d. a tumbos |
| 0. de cap a cap | g. de cabo a rabo |
| 0. a tort i a dret | h. a diestro y siniestro |
| 0. a la gatzoneta | i. en cuclillas |
| 0. a lloure | b. a sus anchas |
| 0. de retop | a. de rebote |
| 0. a recer | e. a cubierto |
| 0. sense solta ni volta | f. sin ton ni son |

37.

- | | |
|------------------------------|---|
| 0. Faltar un bull | f. Estar una mica trastocat, fer o dir ximpleries |
| 0. Fer-se'n creus | j. Estranyar-se d'alguna cosa |
| 0. Tenir traça | e. Saber fer les coses |
| 0. No tenir trellat | g. Tenir poc coneixement |
| 0. Tenir una retirada | d. Assemblar-se |
| 0. Fer passar amb raons | c. Ajornar la solució d'alguna cosa |
| 0. Fer feredat | i. Horroritzar |
| 0. Tirar-se la manta al coll | a. Despreocupar-se |
| 0. Arribar i moldre | h. Enllestir una feina ràpidament |
| 0. Portar pel solc | b. Fer que algú complisca amb exactitud allò que cal o que és manat |



38.

- | | |
|---------------------------------------|-------------------------------------|
| 0. Faltar-li un bull (a algú) | d. Faltarle un tornillo (a alguien) |
| 0. Fer campana | i. Hacer novillos |
| 0. Fer el cor fort | e. Hacer de tripas corazón |
| 0. Comptar les bigues | c. Pensar en las musarañas |
| 0. Fer pudor de socarrim | g. Oler a chamusquina |
| 0. Portar (algú) més ert que un fus | j. Meter en vereda (a alguien) |
| 0. Anar-se'n en raons | h. Andarse por las ramas |
| 0. Fer els ulls grossos | a. Hacer la vista gorda |
| 0. Cadascú per on l'enfila | b. Cada loco con su tema |
| 0. Riure's del mort i de qui el vetla | f. Burlarse hasta de su sombra |

REFRANYS

39.

- 0. Qui amb xiquets es **gita**, **pixat** s'alça.
- 0. Ovella que **bela**, perd **bocí**.
- 0. De la mar l'**esturió** i de la terra el **bacó**.
- 0. El mort diu al **degollat**: Qui t'ha fet aquest **forat**?
- 0. Quan la **merita** va per l'horta, fes **foç** i tanca la porta.
- 0. No hi ha cap **geperut** que es veja la **gepa**.
- 0. Qui no vulga **pols**, que no vaja a l'**era**.
- 0. **Debades**, cap frare pega **cabotades**.
- 0. No deixes sendes **velles** per **novelles**.
- 0. Qui es **burla**, el dimoni el **furga**.
- 0. De moliner **mudaràs**, però de lladre no t'**escaparàs**.
- 0. Qui guisa **dolç**, guisa per a **molts**.
- 0. Qui guisa **salat**, guisa per al **gat**.
- 0. Qui lluny va a **casar**, s'enganya o vol **enganyar**.
- 0. Qui de jove no **treballa**, quan es vell dorm a la **palla**.
- 0. Qui te **fam**, somia **rotllos**.
- 0. La magrana, de **matí** és or, a **migdia**, plata i de **nit** mata.
- 0. Qui es pensa saber **massa**, té el cap de **carabassa**.



- 0. Si a ta casa bullen **faves**, a la meua a **calderades**.
- 0. Cada **olleta** té la seua **tapadoreta**.

40.

- | | |
|----------------------------------|--------------------------------------|
| 0. Per sant Joan bacoress, | verdes o madures però segures. (d) |
| 0. Qui al desembre vol festejar, | a la vora del foc s'ha de posar. (i) |
| 0. Qui no guarda quan té, | no menja quan vol. (c) |
| 0. A l'estiu, | tota cuca viu. (g) |
| 0. Abril finat, | hivern passat. (a) |
| 0. Per Nadal, | un pas de pardal. (m) |
| 0. Qui no sap fer, | no sap manar. (e) |
| 0. Qui fa el que pot, | no està obligat a més. (b) |
| 0. Qui no es fia, | no és de fiar. (h) |
| 0. Qui menja ceba, | no tremola després de mort. (l) |
| 0. Qui menja molt a la nit, | no dorm assossegat al llit. (q) |
| 0. Qui no té cap, | que tinga cames. (j) |
| 0. A qui poc costa, | poc li dol. (f) |
| 0. De fora vindran, | que de casa ens trauran. (p) |
| 0. De penes i bons sopars, | n'estan plens els fossars. (o) |
| 0. L'home gelós | d'un mal en fa dos. (k) |
| 0. Segons el sant, | la festa. (n) |

41.

- | | |
|---------------------------------|--------------------------------------|
| 0. No hi ha millor medecina | que la ceba, l'all i la llima. (e) |
| 0. Per als cucs els alls | per a dormir els cascalls. (a) |
| 0. Home roig i gos pelut, | abans mort que conegut. (g) |
| 0. Amb el veïnat | bona amistat i el portal tancat. (c) |
| 0. Qui diu les veritats | perd les amistats. (h) |
| 0. El que no es paga amb diners | es paga amb sopades. (i) |
| 0. Allò que de nit es fa | de dia es veu. (f) |
| 0. De pare músic | fill ballador. (j) |
| 0. A poc a poc | s'encén el foc. (d) |
| 0. Si vols ser ben casat | casa't pel mateix veïnat. (b) |



42.

- 0. Cria fama i gita't a dormir.
- 0. Com més vell, més pell.
- 0. Quan la merita va per l'horta , fes foc i tanca la porta.
- 0. Fil que penja, botifarra que hi falta.
- 0. Al gos flac tot són puces.
- 0. Bona nit, gresol, que el llum s'apaga.
- g. Dos fills d'un ventre i cadascun de son temple.
- g. Ovella que bela, perd bocí.
- b. Uns tenen la fama i els altres carden la llana.
- b. A vora riu no faces niu. I si el fas fes-lo a l'estiu.
- f. Assenyala la importància de tenir una bona reputació, i després ja pot fer un el que vulga.
- c. Amb l'edat s'accentuen més els defectes de les persones.
- f. Quan aquest ocell va per l'horta vol dir que ve el fred.
- i. Es diu per assenyalar que una cosa és evident.
- . Al pobre tot són desgràcies que li ocorren.
- g. Es diu quan una cosa s'acaba quan no t'ho esperes.
- i. Encara que siguen germans, cada persona té el seu propi caràcter .
- b. Qui s'encanta perd la seua oportunitat.
- b. Qui té mala reputació sempre s'endú les culpes, encara que ho haja fet un altre que obra pitjor que ell.
- . Aconsella no fer-se l'habitatge al costat dels rius pel perill d'inundacions.